az alma
zorg met een hart

Zorgpad Dementievriendelijke chirurgie

Informatiebrochure

Inhoudstafel

1 HET TRAJECT 4

2 HET VERLOOP 4

2.1 Voorbereiding 4

2.2 Voor de operatie 4

2.3 Tijdens de operatie 5

2.4 Na de operatie 5

2.5 Terug op de afdeling 5

3 TIPS OM UW NAASTE GERUST TE STELLEN 6

4 CONTACTGEGEVENS 7

5 NOTITIES 8

1 Het traject

Het is belangrijk dat personen met dementie zich in een **veilige en vertrouwde omgeving** voelen. In het ziekenhuis creëren we dit door:

» De aanwezigheid van een mantelzorger mogelijk te maken zowel voor de operatie als nadien op recovery (ontwaakzaal).
» In te zetten op delierpreventie. Delier is een acute staat van verwarring. Tijdens een delier verliest iemand het contact met wat er om hem heen gebeurt. Na een ingreep met verdoving stijgen de kansen op delier bij oudere zorgvragers.
» Prikkelarme ruimtes te voorzien waar u rustig samen kan zijn in afwachting van of na de operatie. Dit is geen garantie en is afhankelijk van de mogelijkheden die dag.
» Aangepaste anesthesie in overleg met de anesthesist.
» Mogelijkheid te bieden om te wachten op de kamer van de patiënt, restaurant of wachtruimte van het operatiekwartier (OK) tijdens de operatie.
» Aangepaste voeding voor de operatie en een minder lang nuchterbeleid in functie van comfort en delierpreventie te voorzien.

We zetten in op:

» Een herkenbaar gezicht in elke stap van het traject.
» Rustige overgangen van plaats naar plaats.
» Optimale samenwerking tussen verpleegkundigen, anesthesist, geriater, chirurg, intern patiëntentransport, prenarcose en recovery.

2 Het verloop

2.1 Voorbereiding

Vooraf wordt telefonisch, of tijdens een afspraak op de dienst, afgesproken hoe laat u op de operatiedag aanwezig moet zijn bij de patiënt. U ontvangt samen met uw naaste duidelijke informatie over het verloop van de dag. Er is ook ruimte om vragen te stellen en eventuele specifieke noden of wensen te bespreken.

2.2 Voor de operatie

Het intern patiëntentransport komt u ophalen en begeleidt u samen met uw naaste naar het operatiekwartier.

Belangrijk om te weten: er mag slechts **één mantelzorger** mee en u moet fysiek in staat zijn om uw naaste te begeleiden. Het OK-team is op de hoogte van uw komst. Indien beschikbaar wordt een aparte ruimte voorzien op de prenarcose. De anesthesist zal tot bij u komen voor de laatste medische controles. Daarna wordt uw naaste opgehaald door de OK-verpleegkundige. Vanaf dan neemt het team de zorgen van u over.

2.3 Tijdens de operatie

Tijdens de ingreep bent u welkom om te wachten op de kamer van uw naaste, of in de wachtruimte van dienst G43. Bij een kortere ingreep kunt u, in overleg met het prenarcoseteam, plaatsnemen in de wachtruimte van het OK. Het ziekenhuis-restaurant is dagelijks open van 8.00 tot 18.00 uur.

2.4 Na de operatie

De verpleegkundige spreekt met u concreet af hoe u gecontacteerd wordt na afloop van de operatie. Zodra uw naaste op de recovery (ontwaakzaal) ligt, mag u aanwezig zijn bij het ontwaken. Uw aanwezigheid zorgt voor een vertrouwd gevoel en helpt om desoriëntatie en angst te verminderen. Indien mogelijk wordt een rustige ruimte voorzien, zoals de kinderbox, zodat uw naaste even apart kan liggen. Dit is echter afhankelijk van de beschikbaarheid en kan niet worden gegarandeerd. Zodra de anesthesist aangeeft dat de patiënt stabiel is, wordt u samen door het intern patiëntentransport terug begeleid naar de afdeling.

2.5 Terug op de afdeling

Na de operatie doen we er alles aan om het herstel van uw naaste zo vlot mogelijk te laten verlopen. Daarbij besteden we ook veel aandacht aan **delierpreventie** – het voorkomen van acute verwardheid. Hieronder leest u hoe we dit aanpakken, en welke rol u als mantelzorger hierin speelt.

» Een belangrijke factor is pijn. We zetten in op pijnpreventie en gaan postoperatief systematisch pijnmedicatie toedienen om de pijn zoveel mogelijk voor te zijn. U kent uw naaste het best. Vaak merkt u sneller dan wij wanneer er iets niet in orde is, zoals pijn of verwarring. Aarzel dus niet om signalen met ons te delen – samen zorgen we voor een optimale opvolging.
» Een blaassonde kan een factor zijn die delier aanstuurt. We streven ernaar om deze – indien mogelijk – al op dag één na de operatie te verwijderen.

» Een duidelijke dagstructuur helpt patiënten zich beter te oriënteren in tijd en plaats. Overdag stimuleren we uw naaste om in de zetel te zitten, indien medisch toegestaan, en zorgen we voor een goed dag- en nachtritme. Overdag wordt er dagkledij aan gedaan.
» Wanneer uw naaste tekenen van verwarring vertoont starten we een DOS, dit is een 'Delier observatie schaal'. Deze helpt ons om de mate van verwardheid in kaart te brengen en waar nodig het beleid of medicatie aan te passen, want we weten dat ook personen met dementie acuut verward kunnen zijn.
» Als de ingreep het toelaat, starten we al op dag één met mobilisatie. Uw naaste komt uit bed met hulp van kinesitherapeut of ergotherapeut, en wordt gestimuleerd om in beweging te blijven. Tijdens de opname gaan patiënten in de voormiddag naar de oefenzaal voor kinesitherapie.
» In de brochure van AZ Alma 'Hoe omgaan met een acuut verwarde patiënt' vindt u meer informatie over delier en hoe u ermee kunt omgaan. Vraag gerust een exemplaar aan bij de verpleging of neem er één uit onze folderhouder op de gang.

3 Tips om uw naaste gerust te stellen

Uit onderzoek blijkt dat aanwezigheid van familie voor emotionele steun en oriëntatie zorgt. Dit zorgt voor een vermindering van stress en desoriëntatie, wat het risico op een delier verlaagt.

» Blijf rustig en positief, ook als uw naaste verward is. Een persoon met dementie zal uw gevoelens snel aanvoelen en deze overnemen.
» Gebruik eenvoudige taal en herhaal informatie als nodig.
» Spreek met een rustige stem, zonder haast of stress.
» Luister actief en benoem wat u hoort (bijvoorbeeld: "ik zie dat je bang bent mama").
» Breng vertrouwde spullen mee (een foto, knuffel, muziek).
» Vertel aan het zorgteam wat helpt bij uw naaste: wat stelt hem of haar gerust?
» Een hand vasthouden, een arm aanraken, lichamelijke aanraking kan geruststellend zijn, maar ook prikkelend – let goed op zijn of haar reactie.
» Vaak is uw aanwezigheid al voldoende om rust te brengen. Blijf nabij, zelfs zonder veel woorden.

4 Contactgegevens

Vragen? Contacteer ons gerust.

Secretariaat Geriatrie

» Geriatrie 41 (09 310 18 41)
» Geriatrie 43 (09 310 18 43)
» Geriatrie 44 (09 310 18 44)
» Dagziekenhuis (09 310 19 40)

Het Zorgpad Dementievriendelijke Chirurgie werd ontwikkeld door: Dr. Kyri Van Hecke, in samenwerking met de dienst Spoedgevallen, Chirurgie, Anesthesie-reanimatie en Geriatrie. Dit zorgpad heeft als doel de patiënt zo goed mogelijk op te vangen op de spoedgevallendienst, de geriatrieafdeling, tijdens de prenarcose en in de recovery. Alle betrokken disciplines werken samen om van AZ Alma een dementie-vriendelijk ziekenhuis te maken voor uw naasten.

5 Notities

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

Deze brochure werd ontworpen door studenten Verpleegkunde van de Arteveldehogeschool in het kader van Werkplekleren 2025 op G43.

Lilly De Backer, Febe De Keyser, Eloise Goethals, Verena Raccio, Sander Logé.

v25-09-2025 SAP 31920